

The Hungarian Language Journal of the Society of Hungarian Linguistics

Managing Editor

DEZSŐ JUHÁSZ

Editors

TAMÁS FARKAS,

PANNA SZABÓ

RUDDOLF SZENTGYÖRGYI

Technical editor

PANNA SZABÓ

Editorial Board

TAMÁS FORGÁCS, KÁROLY GERSTNER,
ISTVÁN HOFFMANN, LÁSZLÓ HONTI, JENŐ KISS,
PÉTER SIPTÁR, ANDRÁS ZOLTÁN

Advisory Board

SUSAN GAL (USA), DANILO GHENO (I), RIHO GRÜNTHAL (FIN),
VALENTIN GUSEV (RU), JÁNOS PÉNTÉK (RO),
MAREK STACHOWSKI (PL), EBERHARD WINKLER (D)

CONTENTS

THE EDITORS: Memorial conference on the centenary of Loránd Benkő's birth	1
TOLCSVAL NAGY, GÁBOR: Opening of the conference	2
BENKŐ, ELEK: Loránd Benkő's connections with the Szeklers	4
PALÁDI-KOVÁCS, ATTILA: Loránd Benkő's oeuvre from an ethnographical point of view	13
PÉNTÉK, JÁNOS: Loránd Benkő, mentor of Hungarian linguistics in Transylvania	21
HOFFMANN, ISTVÁN: Loránd Benkő, the scholar of Anonymus	28
HAADER, LEA: Loránd Benkő and the Historical Grammar of the Hungarian Language	36
GERSTNER, KÁROLY: Loránd Benkő and the Etymological Wörterbuch des Ungarischen	44
JUHÁSZ, DEZSŐ: Loránd Benkő and Magyar Nyelv	52
KISS, JENŐ: Loránd Benkő, the head of department	61
<i>E t y m o l o g i e s.</i> MÉSZÁROS, KÁLMÁN: Risqué euphemism in the correspondence of kuruc general Sándor Károlyi	66
<i>The history of linguistics.</i> SZILLI, KATALIN: On Hungarian Grammar Adapted for Infants by Ferenc Rosenbacher. – NAGY L., JÁNOS: Under the spell of totality and explic- itness. In memory of Sándor János Petőfi	71
<i>Reviews.</i> DANKA, BALÁZS: Marek Stachowski: Kurzgefaßtes etymologisches Wörterbuch der türkischen Sprache. – FORGÁCS, TAMÁS: Attila Balázs József – Gábor Kiss, Népies szótlások, közmondások és életbölcsességek enciklopédiája [An encyclopaedia of popu- lar idioms, proverbs, and maxims]. – V. RAISZ, RÓZSA: Irma Szikszainé Nagy. Inter- textuális tükrök. Összehasonlító stíluslelemzések [Intertextual mirrors: Comparative stylistic analyses]. – GAZDAG, VILMOS – CSATÁRY, GYÖRGY: Слизавета Барань, Hungaro-Ucra- inica. Угорсько-українські зв'язки: мовна інтерференція і мовознавчі контракти	91
<i>Society news.</i> KISS, JENŐ: A last farewell to Ferenc Pusztai (1940–2021). – KISS, JENŐ: In front of Loránd Benkő's memorial tablet. – A. JASZÓ, ANNA: Grétsy László is 90	118
<i>Contributors</i>	128

MAGYAR NYELV

A MAGYAR NYELVTUDOMÁNYI TÁRSASÁG FOLYÓIRATA

ALAPÍTVÁ: 1904-BEN

118.

ÉVFOLYAM

2022.
1. szám

MAGYAR NYELVTUDOMÁNYI TÁRSASÁG
BUDAPEST

MAGYAR NYELV 118. ÉVF. I. SZÁM * 2022.

Felelős szerkesztő

JUHÁSZ DEZSŐ

Szerkesztők

FARKAS TAMÁS, SZENTGYÖRGYI RUDOLF

Technikai szerkesztő

SZABÓ PANNÁ

Szerkesztőbizottság

**FORGÁCS TAMÁS, GERSTNER KÁROLY,
HOFFMANN ISTVÁN, HONTI LÁSZLÓ, KISS JENŐ,
SIPTÁR PÉTER, ZOLTÁN ANDRÁS**

Nemzetközi tanácsadó testület

**SUSAN GAL (USA), DANILO GHENO (D), RIHO GRÜNTHAL (FIN),
VALENTYN GUSZEV (RU), PÉNTEK JÁNOS (RO),
MAREK STACHOWSKI (PL), EBERHARD WINKLER (D)**

TARTALOM

A SZERKESZTŐSÉG: Tudományos emlékkonferencia Benkő Loránd születésének centenáriumián.....	1
TOLCSVAI NAGY GÁBOR: Megnyitó.....	2
BENKŐ ELEK: Benkő Loránd székely kapcsolatai.....	4
PALADI-KOVÁCS ATTILA: Benkő Loránd a néprajzos szeméivel.....	13
PÉNTEK JÁNOS: Benkő Loránd, az erdélyi magyar nyelvtudomány mentora.....	21
HOFFMANN ISTVÁN: Benkő Loránd, az Anonymus-kutató.....	28
HAADER LEA: Benkő Loránd és A magyar nyelv történeti nyelvtana.....	36
GERSTNER KÁROLY: Benkő Loránd és az Etymológisches Wörterbuch des Ungarischen.....	44
JUHÁSZ DEZSŐ: Benkő Loránd és a Magyar Nyelv.....	52
KISS JENŐ: Benkő Loránd, a tanszékvezető.....	61

S z ó - é s s z ó l á s m a g y a r á z a t o k. MÉSZÁROS KÁLMÁN: <i>Yeresvágtól-Őrösvágtá-</i> <i>ig</i> . Pajzán eufemizmus Károlyi Sándor kuruc generális levelezésében.....	66
T u d o m á n y t ö r t é n e t. SZILI KÁLMÁN: Rosenbacher Ferenc Kisdédéhez alkalmazott ma- gyar grammatikájáról. – NAGY L. JÁNOS: A teljesség és az explicitég igazétében. Emlé- kezés Petőfi Sándor Janosra.....	71
S z e m l e. DANKA BALÁZS: Marek Stachowski: Kurzgefähtes etymologisches Wörterbuch der türkischen Sprache. – FORGÁCS TAMÁS: Balázs József Attila – Kiss Gábor, Népies szólások, közmondások és élebtulajdonságok enciklopédiája. – V. RAISZ RÓZSA: Szikszai- né Nagy Irma, Intertextuális tükrök. Összehasonlító stíluslemélések. – GULYÁS MÁRK: Pólyz Ádám, A nyelv művelés retorikai gyökerei. – GAZDAG VILMOS – CSATÁRY GYÖRGY: Слизавета Барань, Hungaro-Ucrainica. Упорсько-українські зв'язки: мовна інтер- ференція і мовознавчі контакти.....	91
T á r s a s á g i ü g y e k. KISS JENŐ: Bűtész Pusztai Ferencről (1940–2021). – KISS JENŐ: Benkő Loránd emléktáblája előtt. – A. JÁSZÓ ANNA: Grétsy László 90 éves.....	118
S z á m u n k s z e r z ő i.....	128

TÁJÉKOZTATÓ A MAGYAR NYELVTUDOMÁNYI TÁRSASÁGRÓL

A Magyar Nyelvtudományi Társaságot illető közléseket (tagajánlás, elhalálozás, indítvány, javaslat, könyv- és egyéb adományok bejelentése) *Kiss Jenő elnök* címére (1088 Budapest, Múzeum krt. 4/A) kell küldeni. – Az évi tagsági díj 4000 Ft, nyugdíjasoknak 2000 Ft, egyetemi és főiskolai hallgatóknak, gyessen, gyedden lévőeknek 1000 Ft. Pártolói tagdíj – A Társaságnak szánt pénzeszegek (tagsági díj, kiadványok ára, cél támogatás) a *Magyar Nyelvtudományi Társaság* címére küldhetők (*Bakonyiné Tóth Gabriella* szervező titkár: 1088 Budapest, Múzeum krt. 4/A, III. em. 324. szoba), vagy befizethetők a Társaság **Erste Bank 11991102-02102971 számú csekkzámlájára**. A Társaság köszönettel fogadja a személyi jövedelemadó 1%-ára tett felajánlásokat; **adószám: 19007665-1-42**.

Felfogadási idő: kedd (a felfolvasó ülések előtt): 14–16.30, esztőtörök: 10–12 óraig. Telefon (felfogadási időben): 485-5200/5121 mellék. Imél: tarsasag@mnyth.hu.

EGYÉB TUDNIVALÓK

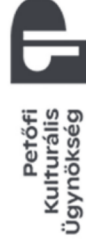
A Magyar Nyelv kiadója a Magyar Nyelvtudományi Társaság. Felelős kiadó: a Magyar Nyelvtudományi Társaság elnöke. A szerkesztőség címe: 1088 Budapest, Múzeum krt. 4/A, II. em. 241. Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Zrt. Hírlap Üzletága, 1089 Budapest, Orczy tér 1. Előfizethető valamennyi postán, kézbesítőknel, imélben: hirlapelfozetes@posta.hu, faxon: 303-3440. További információ: +36-80-444-444. • Külföldön terjeszti a Batthyány Kultur-Press Kft. (H-1014 Budapest, Disz tér 3., tel./fax: 201-8891, imél: batthyany@kultur-press.hu). • Éves mutató: Kiss Gabriella, Tördelte Szabó Panna. Készült a START Nonprofit Kft. Nyírségi Nyomda üzemében. Felelős vezető: Balogh Zoltán vezérigazgató. **A folyóirat elektronikus változata olvasható a világhálón: a 2021/3. számgig: mny.szerk@gmail.com**.

Manuscripts and editorial correspondence should be addressed to *Magyar Nyelvtudományi Társaság / Society of Hungarian Linguistics*, Budapest, Múzeum krt. 4/A, H-1088 Hungary. E-mail: mny.szerk@gmail.com. Web: [http://www.c3.hu/~magyarnev, http://ojs.elte.hu/magyarnev. Distributed in Hungary by Magyar Posta Zrt. Hírlap Üzletága. Subscriptions accepted by newspaper carriers, and in the Magyar Posta Zrt. office: 1089 Budapest, Orczy tér 1. E-mail: \[hirlapelfozetes@posta.hu\]\(mailto:hirlapelfozetes@posta.hu\). Distributed outside Hungary by Batthyány Kultur-Press Kft. \(H-1014 Budapest, Disz tér 3., tel./fax: +36-1-201-8891, e-mail: \[batthyany@kultur-press.hu\]\(mailto:batthyany@kultur-press.hu\)\).](http://www.c3.hu/~magyarnev, http://ojs.elte.hu/magyarnev)

Folyóiratunk állandó támogatója
az MTA Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottsága.
Folyóiratunknak ezt a számát
támogatta:

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

ISSN 0025-0228 (nyomtatott)

HU ISSN 1588-1210 (online)